

στο 30/6/

Αντίγραφο υπάρχει στο Π.Α. 841

Εισήγηση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίαςκ. Κ. ΣημίτηI. Εισαγωγή

- (ι) Οποια πηγή πληροφόρησης κι αν λάβουμε (ΕΣΥΕ, ΟΑΕΔ, Τ.Ε. κλπ) το βέβαιο είναι πως η ανεργία έχει διαμορφωθεί γύρω από το μέγεθος των 300.000 ατόμων με περίπου 40% από αυτούς, δηλαδή 120.000 άτομα περίπου να έχουν ηλικία κάτω των 25 ετών.
- (ιι) Με ένα ποσοστό ανεργίας που κυμαίνεται γύρω στο 8% σε πανελλήνια κλίμακα, το αντίστοιχο ποσοστό για την Περιοχή της Αθήνας - Πειραιά και την περιοχή της Θεσσαλονίκης, διαμορφώνεται γύρω στο 12%.
- (ιιι) Η ανεργία αποτελεί φαινόμενο ενδημικό όλης της μεταπολεμικής ανάπτυξης και φαίνεται πως είναι πολύ στενά συνδεδεμένη με τις επιλογές του συγκεκριμένου "τύπου ανάπτυξης" της τελευταίας 35ετίας : το 1951, στην πρώτη μεταπολεμική γενική απογραφή μετρήθηκαν - και δημοσιεύθηκαν - 147.000 άνεργοι στον μη αγροτικό τομέα της οικονομίας που διαμόρφωναν ένα ποσοστό ανεργίας τότε 9,3%. Στις επόμενες πληθυσμιακές απογραφές τα ποσοστά ανεργίας που καταγράφηκαν ήταν : 1961 : 9%, 1971 : 3,7% και 1981 : 5,1%. Για την διαμόρφωση των ποσοστών αυτών θα υπενθυμίσω μόνο - και ασχολίαστα - δύο μεγάλα πληθυσμιακά γεγονότα των δεκαετιών του '60 και του '70 : πρώτο, την μετανάστευση και, δεύτερο, την αγροτική έξοδο .

II. Η Αγορά Εργασίας

Τα αίτια του μακροχρόνιου αυτού φαινομένου της ανεργίας πρέπει να αναζητηθούν τόσο στην πλευρά της προσφοράς εργασίας όσο και στην πλευρά της ζήτησης εργασίας.

- (ι) Στην πλευρά της προσφοράς, οι παράγοντες που συμβάλλουν στην αύξηση της ανεργίας είναι :
- α. η αρκετά απότομη αύξηση του ενεργού εργατικού πληθυσμού τα τελευταία 20 χρόνια.

β. η ιδιαίτερα απότομη αύξηση του γυναικείου αστικού εργατικού πληθυσμού τα τελευταία 20 χρόνια.

- (ιι) Στην πλευρά της ζήτησης, οι παράγοντες που συμβάλλουν στην αύξηση της ανεργίας είναι :
- α. οι χαμηλοί ρυθμοί αύξησης του εθνικού προϊόντος
 - β. η χαμηλή παραγωγικότητα

III. Η Μορφή - Τύπος της Ελληνικής Ανεργίας

Από τους τρεις κλασσικούς διαφορετικούς τύπους ανεργίας (την "διαρθρωτική", την "συγκυριακή - κυκλική" και την "τριβής") η ελληνική ανεργία σήμερα είναι ταυτόχρονα και διαρθρωτικού και συγκυριακού χαρακτήρα, ενώ η ανεργία τριβής, λόγω και του μεγέθους της αγοράς είναι, φαίνεται, μικρή ή και ασήμαντη.

- (ι) Η Διαρθρωτική Ανεργία ανάγεται στην μη έγκαιρη προσαρμογή της οικονομίας σε δύο φαινόμενα κυρίαρχα στην εποχή μας :
- α. στις νέες τεχνολογίες που διασφαλίζουν ανταγωνιστικότερο - δηλαδή χαμηλότερο - κόστος παραγωγής
 - β. στα νέα καταναλωτικά πρότυπα, δηλαδή στην νέα διάρθρωση της ζήτησης.
- (ιι) Η Συγκυριακή Ανεργία : οφείλεται στον μικρότερο από τον υφιστάμενο και δυνάμενο να χρησιμοποιηθεί βαθμό απασχόλησης του παραγωγικού - άρα και του εργατικού - δυναμικού. Αιτίες δημιουργίας της συγκυριακής ανεργίας είναι :
- α. η πτωτική τάση των επενδύσεων και η μακροχρόνια στασιμότητα του Α.Ε.Π.
 - β. οι δύο πετρελαϊκές κρίσεις

Η "θεραπεία" της συγκυριακής ανεργίας απαιτεί μιά πολιτική επεκτατική, τουλάχιστο σε "κλασσικά" σχήματα ανάλυσης. Πρέπει να γίνει σαφές, όμως, ότι το ελληνικό μοντέλο συγκυριακής ανεργίας συνοδεύεται από υπερβάλλουσα και όχι από ανεπαρκή ζήτηση. Υπερβάλλουσα, μάλιστα, ζήτηση που δεν στρέφεται σε εγχώρια παραγόμενα προϊόντα αλλά προς εισαγόμενα. Κατά συνέπεια επεκτατική πολιτική ενίσχυσης της ζήτησης θα συνεπαγόταν, αυτήν την στιγμή, περαιτέρω επιδείνωση

των εξωτερικών ανισορροπιών της οικονομίας και αμφίβολη ενίσχυση της μάχης κατά της ανεργίας, αφού τα εισοδήματα που θα δημιουργούνται θα δαπανώνταν για εισαγωγές μάλλον παρά για εγχώρια προϊόντα (και άρα για αύξηση της απασχόλησης). Τέλος, μια επεκτατική πολιτική αυτήν την στιγμή θα υπονόμει σοβαρά και το Σταθεροποιητικό Πρόγραμμα που εφαρμόζεται. Κατά συνέπεια και κατ'ανάγκη, είναι η διαρθρωτικού χαρακτήρα ανεργία που πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο μελέτης και μέτρων πολιτικής. Επειδή δε ο δημόσιος - υπό ευρεία έννοια - τομέας έχει εξαντλήσει προ καιρού τα όποια περιθώριά του για την προσωρινή - και πάντως πολύ αντιπαραγωγική - ανακούφιση μέρους των ανέργων, τα όποια μέτρα πολιτικής θα πρέπει να στοχεύουν στην κινητοποίηση των ιδιωτικών επιχειρήσεων για αύξηση της από μέρους τους ζήτησης εργασίας. Εξάλλου τα προγράμματα του ΟΑΕΔ, των Δήμων κλπ είναι πρόσκαιρα μέτρα που μπορεί να απαλύνουν την οξύτητα του προβλήματος αλλά από μόνα τους δεν οδηγούν στην επιθυμητή μεσομακροπρόθεσμη αντιμετώπιση του προβλήματος.

IV. Σύντομη Περιγραφή των Προτεινόμενων Μέτρων

- (ι) Κατ'αρχήν οι περιοριστικοί παράγοντες υπό τους οποίους θα δοθεί η μάχη κατά της ανεργίας (όρα σελ. 4 του κειμένου, §2).
- (ιι) Σύντομη αναφορά στα μέτρα (σελ.7 - τέλος της εισήγησης)